

Surveillance van hiv en hepatitis B en Hepatitis C en gerelateerd (risico)gedrag onder harddruggebruikers binnen de Mondriaan verslavingszorg in Heerlen

Gepubliceerd: 07-04-2009 Laatste bijgewerkt: 05-05-2024

Inzicht verkrijgen in de prevalentie van hiv, hepatitis C en B en (gerelateerd) risicogedrag bij gemarginaliseerde harddruggebruikers in Heerlen in die onder behandeling zijn van de Mondriaan verslavingszorg.

Ethische beoordeling	Afgewezen
Status	Zal niet starten
Type aandoening	Immunodeficiëntiesyndromen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON33271

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Surveillance van hiv en hepatitis B en C onder harddruggebruikers

Aandoening

- Immunodeficiëntiesyndromen
- Virale infectieziekten
- Levensstijlaangelegenheden

Synoniemen aandoening

AIDS, geelzucht, Hepatitis, HIV, infectieziekten

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: RIVM

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: harddruggebruikers, Heerlen, infectieziekten-screening, verslavingszorg

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Het krijgen van inzicht in de prevalentie van virale infectieziekten (hiv, hepatitis C en hepatitis B) onder harddrugsgebruikers die onder behandeling zijn bij de Mondriaan verslavingszorg in Heerlen (e.o).

Secundaire uitkomstmaten

Inzicht krijgen in mogelijke associaties voor infectieziekten en (gerelateerd) risicogedrag waaronder: harddruggebruik, seksueel gedrag, demografische factoren, mobiliteit, detentiegegevens, hiv- hepatitis- en soa gedrag, en methadongebruik.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Sinds 1994 voert het RIVM hiv surveys uit onder injecterende harddrugsgebruikers (ID) in verschillende steden in Nederland. Deze surveys worden uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS om inzicht te krijgen in de hiv epidemie onder ID in Nederland. In 2001 heeft de Raad voor Gezondheidsonderzoek (RGO) een advies uitgebracht over hiv surveillance in Nederland. Eén van de adviezen luidde het voortzetten van de hiv surveys onder ID eens per 5 jaar per regio. Daarnaast werd geadviseerd deze hiv surveys uit te breiden naar andere mogelijke risicogroepen (prostituees, migrantengroepen uit hiv endemische gebieden). De laatste survey onder ID is uitgevoerd in 2002 in Rotterdam.

Het RIVM heeft in 2007 hiv surveys op basis van methoden en doelstellingen onder verschillende risicogroepen (ID, migranten, prostituees) geëvalueerd. Eén van de aanbevelingen uit deze evaluatie is dat reguliere surveillance data (beter) benut moeten worden voor de monitoring van de hiv epidemie bij hoog-risicogroepen in Nederland.

Uit hiv surveys en onderzoek van de Amsterdamse Cohort Studie onder drugsgebruikers blijkt dat het injecteren van drugs *uit* raakt. Uit de gegevens van de landelijke registratie van hiv geïnfecteerden onder behandeling bij een hiv behandelcentrum, blijkt dat het aandeel van nieuwe hiv registraties in zorg bij injecterende druggebruikers afneemt. In 1992 was 11% van nieuwe hiv-diagnoses in de hiv-behandelcentra toe te schrijven aan injecterende druggebruikers, in 2006 was dit teruggelopen naar 1%. De hiv prevalenties gemeten in verschillende surveys zijn echter hoog.

Om meer (regulier) inzicht te krijgen in infectieziekten onder drugsgebruikers verdient het de aanbeveling gegevens van de infectieziekten screening onder drugsgebruikers in de verslavingszorg in verschillende regio's in Nederland, te verkrijgen op reguliere basis. Het project houdt in een extra dataverzameling bij druggebruikers binnen de verslavingszorg gekoppeld aan een verdiepende analyse op screening gegevens beschikbaar van druggebruikers in de verslavingszorg in Heerlen.

De gegevens van infectieziekten (hiv, hepatitis C en B) bij drugsgebruikers uit de verschillende studies en registraties in Nederland worden door het Trimbosinstituut (Focal Point voor Nederland) gemeld aan de European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) in Lissabon.

Doel van het onderzoek

Inzicht verkrijgen in de prevalentie van hiv, hepatitis C en B en (gerelateerd) risicogedrag bij gemarginaliseerde harddruggebruikers in Heerlen in die onder behandeling zijn van de Mondriaan verslavingszorg.

Onderzoeksopzet

Naar schatting zijn er 800 harddruggebruikers in Heerlen, waarvan er ongeveer 400 geen contact hebben met de verslavingszorg, en 400 bekend zijn bij Mondriaan verslavingszorg. Van de bekende druggebruikers zijn er ongeveer 300 in follow-up. Deze groep wordt sinds 2003 jaarlijks vrijwillig gescreend op infectieziekten (hiv, hepatitis C en hepatitis B).

a) Patiëntengegevens Mondriaan verslavingszorg

Het geanonimiseerde patiëntenbestand zal gebruikt worden voor het uitvoeren van (beschrijvende) analyses (bijvoorbeeld aantal personen gescreend, uitslag van de screening, e.d.). Artsen en verpleegkundigen van Mondriaan hebben aangegeven dat het elektronische bestand onvolledig is. Patiëntengegevens worden in de

huidige praktijk in schriftelijke dossiers bijgehouden en niet altijd elektronisch verwerkt. Met deze analyse streven we ernaar de eerste twee vraagstellingen te beantwoorden. Echter, door de onvolledigheid van het bestand worden infectieziektegegevens tevens nagevraagd als onderdeel van het vragenlijstonderzoek door een extra formulier te laten invullen door arts/verpleegkundige. Dit formulier bevat een aantal algemene vragen en gegevens over de infectieziekten status van de deelnemer (zie protocol).

b) Dataverzameling door vragenlijstonderzoek

Harddruggebruikers die onder behandeling zijn van Mondriaan verslavingzorg, worden door de arts of verpleegkundige benaderd voor deelname aan het vragenlijstonderzoek op de volgende locaties:

- methadonverstrekking: 80 druggebruikers worden geïnccludeerd in het onderzoek
- heroïneverstrekking: 20 druggebruikers worden geïnccludeerd in het onderzoek

De verpleegkundige/arts zal beginnen met een uitleg over het onderzoek en zal de patiënt de informatiebrochure uitreiken alvorens het toestemmingsformulier wordt besproken en ondertekend. Indien de patiënt besluit deel te nemen aan het onderzoek zal de verpleegkundige/arts zal het *formulier voor arts/verpleegkundige* invullen en krijgt de deelnemer een vragenlijst uitgereikt. Na het inleveren van de ingevulde vragenlijst krijgt hij/zij een vergoeding van 10 euro.

Inschatting van belasting en risico

Deelnemers zullen door een arts en/of verpleegkundige van de verslavingszorg, waar zij onder behandeling zijn voor methadon en/of heroïne, gevraagd worden een vragenlijst zelf in te vullen. Dit invullen kost ongeveer 20 minuten en de lijst wordt eenmalig ingevuld.

Contactpersonen

Publiek

RIVM

Postbus 1
3720 BA BILTHOVEN
Nederland

Wetenschappelijk

RIVM

Postbus 1

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- personen ouder dan 18 jaar
- personen die onder behandeling zijn bij Mondriaan verslavingszorg
- de deelnemer heeft in de afgelopen 6 maanden (meer dan 1 keer per week) harddrugs gebruikt (Met harddrugs bedoelen we het gebruik van heroïne, cocaïne, opium, methadon, LSD, amfetamine (speed), of XTC).
- zowel injecterende als niet-injecterende harddruggebruikers
- personen die schriftelijk toestemming hebben gegeven om mee te doen aan het onderzoek

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- personen jonger dan 18 jaar
- personen zonder schriftelijke toestemming
- personen die eerder aan in 2009 hebben deel genomen aan hetzelfde onderzoek
- personen die niet in de afgelopen 6 maanden meer dan 1 keer per week harddrugs hebben gebruikt

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Preventie

Deelname

Nederland

Status: Zal niet starten

Aantal proefpersonen: 100

Type: Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Afgewezen

Datum: 07-04-2009

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL27393.041.09